

DÂNIŞMENDNÂME

(دانشمندنامه)

XI. yüzyılda İç Anadolu'da Bizans'a karşı yaptığı fetihlerle şöhet bulan ve burada kendi adıyla anılan bir devlet kuran Dânişmend Gazi'nin adı etrafında teşekkül etmiş fetih menkıbelerinden oluşan destanî roman.

Kahramanları Türk menşeli olmayan *Battalnâme* ve *Ebû Müslimnâme* gibi iki büyük destanî romandan sonra aynı daireye mensup bulunmakla birlikte kahramanı Türk olan, Anadolu'da meydana getirilmiş ilk kahramanlık destanıdır. Türünün en güzel örneklerinden biri olan *Dânişmendnâme* genellikle bu adla tanınmakla beraber bazı yazma nüshalarında *Kıssa-i Melik Dânişmend*, *Kıssa-i Dânişmend Gazi* veya *Kitâb-ı Melik Dânişmend* adları da kullanılmıştır.

Dânişmendnâme'nin, Melik Dânişmend'in o zamanlar hâlâ dillerden düşmeyen menkıbelerine ilgi duyan Anadolu Selçuklu Hükümdarı II. İzzeddin Keykâvus'un emriyle, münşilerinden İbn Alâ tarafından 642 (1245) yılında, gaziler arasında dolaşan menkıbelerin derlenmesi sonucu kaleme alındığı (XVII. yüzyılda Evliya Çelebi bile o yörede Dânişmend Gazi'nin menkıbelerinin halk arasında yaşadığını belirtir [*Seyahatnâme*, IX, 49, 183]), Gelibolulu Mustafa Âlî'nin *Mirkâtü'l-ci-hâd*'ına dayanılarak hemen hemen bütün araştırmacılar tarafından kabul edilmiştir. Yalnız Osman Turan bunun II. İzzeddin Keykâvus değil I. İzzeddin Keykâvus olduğunu ileri sürer ve telif tarihini daha geriye götürür (*Selçuklular Zamanında Türkiye Tarihi*, s. 127). Mükrimin Halil Yınanç ise yazılış tarihi olarak ancak XIV. yüzyılın kabul edilebileceği kanaatindedir (*Anadolu'nun Fethi*, s. 90-91).

İbn Alâ'nın Türkçe olara gerçekleştirdiği bu birinci yazılışın bugüne kadar hiçbir nüshası ele geçmemiştir. Mevcut *Dânişmendnâme* nüshaları, onun kitabının Tokat Kalesi dizdarı Ârif Ali tarafından yeniden elden geçirilerek ikinci defa kaleme alınmış biçiminden ibarettir. Gelibolulu Mustafa Âlî bu ikinci yazılış 762 (1360-61) yılında, yani I. Murad devri başında gösterirse de Fuad Köprülü başta olmak üzere hemen bütün araştırmacılar II. Murad dönemini (1421-1451) kabul etmişlerdir. Ârif Ali, destanın başında belirttiğine göre, epeyce bir düzenleme yaparak kitabı daha iyi anlaşılma-

sını sağlamak için on yedi kısma (meclis) bölmüş ve bazı manzum parçaları eklemiştir. Bugün mevcut nüshaların tamamı bu ikinci yazılış aksettirmekle birlikte sonraki tarihlerde yapılan istinsahlar sırasında meydana gelen bazı farklılıklar da göze çarpmaktadır.

Dânişmend Gazi'nin menkıbelerini ilk defa kitap haline getiren İbn Alâ'nın onların aslına ne ölçüde sadık kaldığı, Dânişmendliler'le Anadolu Selçukluları arasındaki husumetin etkileri karşısında tavrının ne olduğu, bunu kitabını meydana getirirken nasıl hallettiği hususu gibi, ikinci yazılışın sahibi Ârif Ali'nin İbn Alâ'nın metnini ne kadar muhafaza ettiği de pek çözüme kavuşacak gibi görünmeyen bir meseledir.

Dânişmendnâme Melik Dânişmend Gazi'nin doğumu, çocukluk ve yetişme devresiyle başlar. Asıl adı Melik Ahmed olup Malatya Emîri Ömer'in kızı ile Ali b. Mızrab'ın oğlu olarak Malatya'da dünyaya gelir. Battal Gazi'nin torunu Sultan Turasan ile arkadaş olur. Bir taraftan ondan silâhşörlük öğrenirken diğer taraftan İslâmî ilimlere çalışır ve kısa zamanda âlim olur. Bu sebeple kendisine "Dânişmend" lakabı verilir. Bir gece rüyasında Hz. Peygamber'i görür, ondan cihad ve gazâ için emir alır. Aynı gece Sultan Turasan da rüyasında dedesi Seyyid Battal Gazi'yi görüp ondan benzer bir tâlimat almıştır. Bunun üzerine Bağ-

dat'a gidip halifeden cihad ve gazâ için izin isterler. Halife kendilerine izin verir ve Battal Gazi'nin sancağı ile Ebû Müslim-i Horasânî'nin alemini onlara teslim eder. Böylece 360 (970-71) yılında Rum diyarında gazâ ve cihada başlarlar. Çavuldur Çaka, Hasan b. Meşîyya, Eyyüb b. Yûnus, Süleyman b. Nu'mân, Kara Doğan, Kara Tegin gibi şahıslar da kendilerine katılır. Harap olan Sivas Kalesi'ni tamir ederek kendilerini merkez yapıp- lar ve civar şehirleri fetih için harekete geçerler. Dânişmend Gazi, ünlü bir Rum cengâveri olan Artuhi ile karşılaşır onu yenerek müslüman eder ve arkadaşları arasına alır. Artık bu kişi onun en yakın dostu olacaktır.

Dânişmend Gazi, bir ara Sultan Turasan'ı bir grup gazi ile İstanbul'u almaya yollar; fakat onlar başarılı olamazlar; hatta Sultan Turasan Alemdağı'nda şehid düşer. Mâmûriye (Ankara), Mankûriye (Çankırı), Kastamonu, Gerede taraflarına seferler düzenlenir. Bundan sonra Dânişmend Gazi esas olarak bütün faaliyetlerini Yeşilirmak havzasının fethine hasreder. Yankoniya (Çorum), Sisiya (Gömenek), Dokiya (Tokat), Karkariye (Zile), Harsanosiya (Niksar) vb. kaleler, Haç Deyri, Deryanos Deyri gibi büyük manastırlar Dânişmend Gazi'nin gücüne dayanamaz. Dânişmend Gazi en son, Efromiya adlı yenilmez bir cengâver olan ve ihtida ederek Artuhi ile evlenmiş bulunan genç kızın babasının elindeki Harşana

Dânişmendnâme'nin "Hikâyet-i Melik Gazi" başlıklı 1016 (1607) tarihli yazma nüshasının ilk ve son sayfaları (İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Muallim Cevdet, nr. 441)

(Amasya) Kalesi'ni alır. Canik tarafını da ele geçirmek isterken yolda yaralanarak Niksar'a döner ve orada vefat eder; türbesi Niksar'dadır. Ondan sonra fetihleri oğulları sürdürür.

Türk destan edebiyatının bu ilginç eserinin *Hamzanâme*, *Battalnâme*, *Ebû Müslimnâme* gibi kendinden önceki ve *Saltuknâme* gibi kendinden sonraki aynı türden eserlerle benzeyen ve ayrılan birtakım yönleri vardır. Diğerleri gibi bu da her şeyden önce tarihte yaşamış ünlü İslâm gazilerinden birinin gazâ ve cihad menkıbelerini konu edinmektedir. Ancak bunun kahramanı tıpkı *Saltuknâme*'nininki gibi Türk'tür. *Dânişmendnâme*'nin dikkat çekici yanı, daha destanın başından itibaren hem *Battalnâme*'ye hem de *Ebû Müslimnâme*'ye bağlanmış olmasıdır. Dânişmend Gazi, Battal Gazi'nin merkezi olan Malatya'da ve onun yakın çevresinin bir ferdi olarak dünyaya gelir. Rüyalarında sık sık Battal Gazi'yi görür ve ondan tâlimat alır. Ordusunda Battal Gazi'nin alemini taşır. Fetihleri âdetâ onun fetihlerinin bir devamı gibidir. Bu fetihler Rumlar'a karşı yapılmakla beraber zaman zaman Gürcüler, Ermeniler ve hatta Frenkler de (Haçlılar) sahneye çıkar. Her iki destanî romanda aynı ideolojik yapı, İslâm'ın cihad ve gazâ örgüsü çok açık bir biçimde göze çarpar. Nitekim destanın *Battalnâme* ile olan bu sıkı bağlantısı, M. Fuad Köprülü'ye onun *Battalnâme*'nin bir devamı olduğunu, hatta neredeyse *Battalnâme*'nin sırf *Dânişmendnâme*'ye bir mukaddime olarak meydana getirilmiş bulunduğunu düşündürmüştür (*Türk Edebiyatı Tarihi*, s. 258). Fakat bu kadar kuvvetli olmasa da benzeri bir bağlantının *Ebû Müslimnâme* ile de kurulduğu görülür. Dânişmend Gazi'nin babası, Ebû Müslim-i Horasânî'nin yakın silâh arkadaşı Hârizmlî Mızrab'ın soyundandır. Dânişmend Gazi ordusunda Battal Gazi'nin alemiyle birlikte Ebû Müslim'in sancağını da taşır. Bu motifler, *Dânişmendnâme*'nin bu iki destanî romana ideolojik olarak sıkı sıkıya bağlı olduğunu göstermeye yeterlidir. Ancak destandaki bu sıkı bağın onun şifahi olan asıl versiyonunun bir özelliği mi, yoksa birinci veya ikinci defa yazıya geçirilişi sıralarında yazarların katkısının bir sonucu mu olduğu sorusuna şimdilik bir cevap vermek mümkün görünmemektedir. Yalnız Anadolu Türkleri arasında Ebû Müslim-i Horasânî'nin hâtrasının, daha oraya gelmeden önce esaslı bir şe-

kilde yer etmiş olup aynen Anadolu'ya taşındığı ve XVI. yüzyılda bile kuvvetle devam ettiği, Battal Gazi'nin hâtıralarının da aynı şekilde kuvvetle sürdüğünü göz önüne alınırsa, *Dânişmendnâme*'nin daha yazıya geçirilmeden önce bu bağlantının halk hâfızasında yer aldığı bir faraziye olarak ileri sürülebilir.

Bu sıkı bağlantıya rağmen *Dânişmendnâme*'de, *Battalnâme* ve *Ebû Müslimnâme*'de görülen tabiat üstü motiflere, birkaç yerde geçen Hızır motifinden başka hemen hemen hiç rastlanmaz. *Dânişmendnâme*'nin kahramanları, başta bizzat Dânişmend Gazi olmak üzere sıradan özellikleri olan insanlardır. İnsan üstü güçler, cinler, periler, cadılar yoktur. Yalnız Dânişmend Gazi, gösterdiği birkaç kerâmetle kısmen *Saltuknâme*'deki Sarı Saltuk'a benzetilebilir. Şu farkla ki söz konusu kerâmetler Sarı Saltuk'un şahsiyetinin ayrılmaz bir parçası iken onun için istisnâî vakalar olarak görülmektedir. Dânişmend Gazi'nin etrafındaki yakın silâh arkadaşlarının bir kısmı aslen müslüman kişiler olup bazıları Çavuldur Çaka, Kara Doğan, Kara Tegin gibi öz Türk isimleri taşımaktadırlar. Artuhi başta olmak üzere diğer bir kısmı da mühtedi Rumlar'dan oluşmaktadır. Harşana Kalesi'nin sahibi Şâh-i Şettât'ın kızı olup Artuhi'ye aşkı sebebiyle müslüman olan Efromiya ise ilginç bir tip çizer. Efromiya tıpkı eski Türk kadınları gibi cengâverdir ve pek çok savaşta Dânişmend Gazi'nin âdetâ sağ kolu vazifesini görür.

Dânişmendnâme'de dikkati çeken bir nokta da kahramanların, başta Dânişmend Gazi'nin kendisi olmak üzere, meselâ *Kitâb-ı Dede Korkut*'taki gibi eski Türk inançlarını yansıtan kişiler değil en ince teferruatına kadar halis Sünnî inançlara göre yaşayan şahsiyetler olmasıdır. Hepsî düzenli olarak beş vakit namazlarını kılar ve asla içki içmezler. Esasen destan baştan sona bu Sünnî ideolojiyi ortaya koyar. Yalnız Dânişmend Gazi'nin düğününde 150 atın kesilmesi olayı, şamanist dönemi yansıtan tek motif olarak değerlendirilebilir.

Destanda savaşan tarafları temsil eden bütün kişiler birbirlerinin dilini anlar ve konuşurlar. Meselâ Dânişmend Gazi ve arkadaşları Rumca bilirler; Rumlar da Türkçe konuşurlar. Nitekim bu kolaylık sebebiyle zaman zaman kılık değiştirip birbirlerine karşı casusluk yaparlar. Bu ve benzeri başka olaylar, tarafların bütün mücadelelerine rağmen birbirlerini

taniyacak kadar da ortak bir hayat tarzları olduğunu gösterir. Destanda Abbâsî hilâfet merkezine karşı gösterilen saygı ve bağlılık da özellikle dikkat çekmektedir. Dânişmend Gazi halifeden izin almadan gazâyâ çıkmadığı gibi ordusunda halifenin alemini daima hazır bulundurmakta ve ele geçirilen ganimetlerden halifenin payını her zaman Bağdat'a yollamaktadır.

Dânişmendnâme'nin tarihle ilgisi, öteden beri üzerinde durulan önemli bir konu olmuştur. Bu önemli destanî romanın, daha XVI. yüzyıldan itibaren başta Gelibolulu Mustafa Âlî olmak üzere Cenâbî, Karamânî, Kâtib Çelebi, Müneccim-başı ve Hezârfen Hüseyin gibi Osmanlı tarihçilerince tam anlamıyla bir tarih kaynağı olarak kullanıldığı bilinmektedir. Bu işi başlatan da bizzat kendi ifadelerinden anlaşıldığı üzere Âlî'dir. Âlî Niksar'daki memuriyeti sırasında Ârif Ali'nin kitabının bir nüshasını görmüş ve ona yeni bir şekil vererek âdetâ bir Dânişmendliler tarihi meydana getirmiştir. Âlî'nin bu eseri *Mirkâtü'l-cihâd* adını taşımakta olup bazı araştırmacılar tarafından *Dânişmendnâme*'nin üçüncü yazımı olarak da değerlendirilmektedir (bk. *Mirkâtü'l-cihâd*, Millet Ktp., nr. 5282). Esas itibarıyla *Dânişmendnâme*'nin birinci ve ikinci yazılış hikâyeleri bu eserden öğrenilmektedir. Âlî'den sonra yukarıda isimleri geçen bütün tarihçiler aynı yolda yürümüşlerdir. Onlara dayanarak XIX. yüzyıldan itibaren Dânişmendliler'e dair yazan P. Casanova, J. H. Mordtmann ve Jean Laurent gibi şarkiyatçılar, onların verdiği bilgileri tekrar kullanan Necip Âsım, Halil Edhem ve hatta Amasya *Tarihi* yazarı Hüseyin Hüsameddin gibi Türk tarihçileri de aynı yolu benimsemişlerdir.

Dânişmendnâme'den ilk bahsedenler Th. Houtsma ve Smirnov olmakla birlikte önemine ilk dikkati çeken ve kısa da olsa ilk tahlilî bilgileri veren Fuad Köprülü'dür (*Türk Edebiyatı Tarihi*, s. 258-260; *TTK Belleteri*, VII/27, s. 425-430). Yurarda işaret edildiği üzere XVI. yüzyıldan itibaren bazı Osmanlı tarihçileri ve daha sonra bir kısım şarkiyatçılar *Dânişmendnâme*'yi tanımış ve eserlerinde bir tarih kaynağı olarak hiçbir eleştiri süzgecinden geçirilmeden geniş ölçüde kullanmışlardır da onu ilk defa ilmî bir şekilde inceleyenler adı geçen ilim adamları olmuştur. Daha sonraki tarihlerde de *Dânişmendnâme* muhtelif tarihçiler ve edebiyat tarihçilerince ele alın-

DÂNIŞMENDNÂME

miş bulunmakla beraber (bk. Akkaya, *DTCFD*, VIII, 131-144) Irène Mélikoff'a gelinceye kadar bütün yönleriyle ciddi bir şekilde tahlil edilip incelenmemiştir. I. Mélikoff hem *Dânişmendnâme*'yi edebî, lisanî, tarihî, folklorik vb. bütün yönleriyle derinlemesine bir incelemeye ve eleştiriye tâbi tutmuş, hem de belli başlı nüshalarını karşılaştırarak -bazı okuma yanlışları ihtiva etmekle beraber- güzel bir tenkitli metin meydana getirmiştir (*La Geste de Melik Dânişmend: Etude Critique du Dânişmendnâme*, Tome I: Introduction et Traduction, Paris 1960; Tome II: Edition Critique, Paris 1960). Eserin bugün Türkiye'de özel ellerde ve bir kısım kütüphanelerde, Rusya ve Avrupa'nın bazı kütüphanelerinde yazma nüshaları bulunmaktadır (bk. Köprülü, *TTK Belleten*, VII/27, s. 426; Mélikoff, *La Geste de Melik Dânişmend*, I, 171-176).

Dânişmendnâme ilk defa M. Halil Yinanç tarafından tam tersi bir eğilimle aşırı bir eleştiriye tâbi tutularak kesinlikle "ihticaca salih olmayan bir hurafat kitabı" olarak görülmüş ve içindekilerin bütünüyle uydurma olduğu ileri sürülmüştür. M. Halil Yinanç'a göre *Dânişmendnâme*, Artuk Bey'in Yeşilirmak havzasındaki fetihlerini tamamiyle Dânişmend Gazi'ye mal etmiş olup destanda yer alan Artuhi aslında bu gerçeğin bir yansımasıdır. Metinde geçen yer adları da uydurma olup gerçek coğrafi mekânlarla ilgisi yoktur (bk. *Anadolu'nun Fethi*, s. 89-103; *İA*, III, 468-479). M. Halil Yinanç bu eleştirilerini daha da ileri götürerek bazı muahhar Ermeni kaynaklarının müphem ifadelerine dayanmak suretiyle bizzat Melik Dânişmend Gazi'nin Ermeni asıllı bir mühtedi olduğunu iddia etmiştir.

Buna karşılık Irène Mélikoff, titiz ve ayrıntılı bir çalışma ile *Dânişmendnâme*'nin esaslı bir kritiğini yaparak onun ne eski Osmanlı tarihçilerinin kabul ettikleri gibi gerçek bir vekâyî-nâme, ne de M. Halil Yinanç'ın iddia ettiği gibi bir hurafat kitabı olduğunu ortaya koymuştur. Mélikoff, dönemin belli başlı yerli ve yabancı kaynaklarıyla *Dânişmendnâme*'yi sıkı bir tenkide tâbi tutmuş, hem Dânişmend Gazi'nin şahsiyeti hem fetihleri hem de coğrafi isimler ve mevkiiler bakımından önemli ipuçları ihtiva ettiğini göstermiştir (*La Geste de Melik Dânişmend*, I, Giriş kısmı). Osman Turan da aynı şekilde hareket ederek M. Halil Yinanç'ın aşırı gittiğini belirtmiş ve daha başka tarih kaynaklarıyla karşılaştıra-

rak *Dânişmendnâme*'nin bir tarih kaynağı olarak kullanılabileceğini göstermiştir (*Selçuklular Zamanında Türkiye Tarihi*, s. 120-132).

BİBLİYOGRAFYA:

Şükrü Akkaya, *Kitâb-ı Melik Dânişmend Gazi: Eine Türkische Historischer Heldenroman aus der Mitte des 13. Jahrhunderts*, Ankara 1954; a.mlf., "Kitâb-ı Melik Dânişmend Gazi: Dânişmendnâme", *DTCFD*, VIII (1950), s. 131-144; I. Mélikoff, *La Geste de Melik Dânişmend: Etude Critique du Dânişmendnâme*, Paris 1960, I-II; a.mlf., "Géorgiens et Arméniens dans la littérature épique turque", *Bedi Kartlisa (Etudes Géorgiennes et Caucasiennes)*, XI-XII (1961), s. 27-35; a.mlf., "Gazi Melik Dânişmend et la conquête de Sivas", *Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, IV, Ankara 1973, s. 187-195; a.mlf., "Dânişmendides", *El²* (Fr.), II, 112-114; Evliya Çelebi, *Seyahatnâme*, IX, 49, 183; Âlî, *Mirkâtü'l-cihâd*, Millet Ktp., nr. 5282; Köprülü, *Türk Edebiyatı Tarihi*, s. 258-260; a.mlf., "Anadolu Selçukluları Tarihinin Yerli Kaynakları", *TTK Belleten*, VII/27 (1943), s. 425-430; Barthold, *İslâm Medeniyeti Tarihi*, s. 207-212; Mükrimin Halil Yinanç, *Anadolu'nun Fethi*, İstanbul 1944, s. 89-103; a.mlf., "Dânişmendiler", *İA*, III, 468-469; Cl. Cahen, *Pre-Ottoman Turkey*, London 1968, s. 81-84; a.mlf., *La Turquie Pré-Ottomane*, İstanbul - Paris 1988, s. 16-21; Banarlı, *RTET*, I, 302-303; Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi*, s. 127-128; Osman Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye Tarihi*, İstanbul 1984, s. 120-132; Tuncer Gülsensoy - Rekin Ertem, "Dânişmendnâme", *TDEA*, II, 192-194.

AHMET YAŞAR OCAK

DANTE

(ö. 1321)

Daha çok *La Divina Commedia*
(İlahî Komedyâ)
adlı eseriyle tanınan
İtalyan şair ve yazarı
(bk. İLÂHÎ KOMEDYA).

DÂNYÂL

Kitâb-ı Mukaddes'e göre
Benî İsrâil peygamberlerinden olan
kutsal kitap yazarlarından biri.

Ahd-i Atîk'te adı Dâniêl (Daniel, 1/6-8) olarak geçmektedir. Ahd-i Atîk'te bir başka Dâniêl daha zikredilmektedir ki (Hezekiel, 14/14, 20; 28/3) onun kutsal kitap yazarıyla ilgisi yoktur. Muhtemelen bu ikincisi, Ugarit metinlerinde nakledilen Fenike geleneğinin meşhur salih ve bilge kişisidir (*Ancien Testament*, s. 1027). Dânyâl İbrânice'de "Tanrı hükmetti" (*NDB*, s. 167) veya "Benim hakîmim (savunucum) Tanrı'dır" (*DB*, II/2, s. 1247) anlamına gelmektedir.

Dânyâl'in hayatı hakkındaki bilgi, Ahd-i Atîk'te kendisine nisbet edilen Daniel ki-

tabında bulunmaktadır. Bu bilgilere göre Dânyâl, milâttan önce VI. yüzyılda Bâbil sarayında yaşamış bir yahudi peygamberidir; İsrâilîoğulları'nın Yahuda kabilesinden ve kral zürriyetindendir (Daniel, 1/3-7). Yahuda Kralı Yehoyakim'in (Yoyagîm) saltanatının üçüncü yılında (m.ö. 606), Buhtunnasr'ın (Nebukadnezar) Kudüs'ü ilk kuşatması sonunda, henüz ergenlik çağındaki Dânyâl (muhtemelen on dört yaşında) arkadaşları ve diğer esirlerle birlikte Babilonya'ya götürülür. Orada harem ağalarının reisi Aşpenaz'a, "kral zürriyetinden ve asilzadelerden, kendilerinde hiçbir kusur olmayan, görünüşleri güzel ve her hikmette anlayışlı ve bilgili ve fenden anlayan gençleri", ileride saray hizmetinde çalıştırmak için Keldânîler'in yazısını ve dilini öğretmek üzere seçmesi emredilir. Seçilenler arasında, adı Belteşatsar olarak değiştirilen Dânyâl ile arkadaşları da vardır. Dânyâl kralın güzel yemekleriyle ve içtiği şarapla "kendini murdar etmemek için" harem ağaları reisine yalvarır ve ondan sadece sebze ile su verilmesini ister. Sonunda isteği kabul edilir ve böylece yahudi şeriatında yasak olan şeyleri yemek ve içmekten kurtulmuş olurlar. Allah, Dânyâl ve üç arkadaşına her çeşit kitap ve hikmette bilgi ve akıl bağışlar; ayrıca Dânyâl'e bütün rû'yet* ve rüyaları anlama kabiliyeti verir. Bunlar üç yılın sonunda huzura çıkarılırlar ve Buhtunnasr kendileriyle konuşunca bütün ülkedeki sihirbaz ve falcılardan on kat üstün olduklarını görür. Daha sonra sarayda görevlendirilen Dânyâl, Pers Kralı Kuruş'un (Cyrus) saltanatının birinci yılına kadar (m.ö. 538) bu görevinde kalır.

Buhtunnasr, gördüğü kötü bir rüyanın hiçbir yorumcu tarafından aydınlatılamaması üzerine Dânyâl'in de dahil olduğu Bâbil'in bütün hikmet sahibi adam-

Bir silsilenâmede Dânyâl'i tasvir eden minyatür (Derviş Mehmed, *Sûbhatü'l-ahbâr*, Österreichische Nationalbibliothek, COD. AF, nr. 50, vr. 7^b den detay)